

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія економіки та управління

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

до практичних занять

навчальної дисципліни «Складська логістика та управління запасами»

обов'язкових компонент

освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Логістика

Харків 2021

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 23.09.21 № 8

СХВАЛЕНО

Методичною радою
Кременчуцького льотного
коледжу Харківського
національного
університету внутрішніх
справ
Протокол від 22.09.21 № 2

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 22.09.21 № 8

Розглянуто на засіданні циклової комісії економіки та управління, протокол від
31.08.2021 № 1

Розробники: старший викладач циклової комісії економіки та управління, к.е.н.,
спеціаліст вищої категорії, викладач – методист, Харченко М.В.

Рецензенти:

1. Голова циклової комісії економіки та управління КЛК ХНУВС, к.е.н.,
спеціаліст вищої категорії, старший викладач – методист Цимбалістова О.А.
2. Професор кафедри логістики НАУ, доктор економічних наук, професор,
експерт Українського логістичного альянсу (УЛА) Смерічевська С.В.

1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема 1. Основи управління запасами	10	4	0	2	0	4	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 1, реферати (2 год.)
Тема 2. Розвиток логістики як альтернатива зростанню матеріальних запасів	10	4	0	4	0	2	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 2, реферати (4 год.)
Тема 3. Системи контролю стану запасів	8	2	0	4	0	2	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами тестові завдання по темі 3, реферати (4 год.)
Тема 4. Взаємозв'язок управління запасами з іншими функціями логістики	10	2	0	4	0	4	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 4, реферати (4 год.).
Тема 5. Інвентаризація запасів	14	4	0	6	0	4	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 5, реферати (6 год.).
Тема 6. Поняття, види і функції складів	8	2	0	2	0	4	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 6, реферати (2 год.)
Тема 7. Склад як елемент логістичної системи	12	4	0	4	0	4	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 7, реферати (4 год.)
Тема 8. Склад як самостійна логістична система	10	4	0	4	0	2	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 8, реферати (4 год.)
Тема 9. Показники роботи складу	10	4	0	4	0	2	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 9, реферати (4 год.)
Тема 10. Організація складських процесів з елементами логістики	13	4	0	6	0	3	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 10, реферати (4 год.). КР (2 години)
Всього за семестр № 6:	105	34	0	40	0	31	екзамен

1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема 1. Основи управління запасами	12	2	0	0	0	10	Лекція (2 год.)
Тема 2. Розвиток логістики як альтернатива зростанню матеріальних запасів	14	2	0	2	0	10	Лекція (2 год.) Виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами
Тема 3. Системи контролю стану запасів	8	0	0	0	0	8	Самостійне опрацювання
Тема 4. Взаємозв'язок управління запасами з іншими функціями логістики	12	2	0	0	0	10	Лекція (2 год.)
Тема 5. Інвентаризація запасів	12	0	0	2	0	10	Виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами
Тема 6. Поняття, види і функції складів	10	2	0	0	0	8	Лекція (2 год.)
Тема 7. Склад як елемент логістичної системи	11	0	0	2	0	9	Виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами
Тема 8. Склад як самостійна логістична система	8	0	0	0	0	8	Самостійне опрацювання
Тема 9. Показники роботи складу	8	0	0	0	0	8	Самостійне опрацювання
Тема 10. Організація складських процесів з елементами логістики	10	0	0	2	0	8	Виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами КР
Всього за семестр № 6:	105	8	0	8	0	89	екзамен

2. Методичні вказівки до практичних занять

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 1

Тема 1: Основи управління запасами

Навчальна мета заняття: поглибити і розширити знання здобувачів відносно поняття "запаси" і їх вплив на діяльність підприємства.

Кількість годин - 2 години.

Місце проведення – аудиторія коледжу

Методичні вказівки:

При вивченні теми слід пам'ятати, що суспільне виробництво, включає в себе виробництво матеріальних і нематеріальних благ і виробництво матеріальних і нематеріальних послуг. При цьому форму запасу можуть набувати тільки цінності, як матеріальні, так і нематеріальні. Логістика, як правило, має справу з запасами матеріальними.

В економіці взятє з природи сировина перетворюється в сфері виробництва в готовий виріб, який просувається потім у сферу обігу і в потрібний час і в потрібному місці потрапляє в кінцеве споживання. Просуваючись по ланцюгу, що має речову форму продукція періодично накопичується, утворюючи матеріальний запас, що очікує своєї черги використання в тій чи іншій виробничій або логістичній операції.

Роль запасів в економіці полягає в тому, що вони забезпечують стійку роботу виробничих і торговельних систем.

Міні-лексикон:

Виробництво; запаси; матеріальні запаси; товарні запаси; збутові запаси; запаси в дорозі; торгові запаси; рух матеріальної продукції; витрати; попит; поточні, страхові запаси.

План проведення заняття:

- I. Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.
- II. Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням, розв'язування контрольних тестових завдань.

Навчальні питання:

1. Поняття матеріального запасу.
2. Основні види матеріальних запасів.
3. Основні причини скорочення запасів (негативна роль запасів).
4. Основні причини створення запасів (позитивна роль запасів).

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Поняття і функції запасу. Причини формування запасу.
2. Цілі і об'єктивні чинники підвищення рівня запасів.
3. Класифікації запасів (за формою запасів, за місцем знаходження, в залежності від періоду освіти, за призначенням).
4. Поняття виробничих, товарних і підготовчих запасів.

5. Поняття запасів: неліквідні, спекулятивні, запаси просування (рекламні), страхові, сезонні.
6. Розподіл Пуассона.

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

1. До матеріального виробництва належить:
  - а) виробництво нематеріальних послуг;
  - б) виробництво матеріальних благ;
  - в) виробництво нематеріальних благ;
  - г) виробництво матеріальних послуг;
  - д) усі надані відповіді вірні.
2. До запасів матеріальних цінностей належить:
  - а) репертуар вистав, створених колективом театру, або запас методів, якими користується аналітичний відділ компанії;
  - б) запас професійних знань, умінь;
  - в) матеріали та обладнання;
  - г) гіпотези, докази, прийняття рішень;
  - д) усі надані відповіді вірні.
3. До запасів нематеріальних цінностей належить:
  - а) сировина, використовувана у виробництві;
  - б) готова продукція;
  - в) матеріали, комплектуючі вироби;
  - г) запас професійних знань, умінь;
  - д) усі надані відповіді вірні.
4. До запасів нематеріальних цінностей належить:
  - а) сировина, використовувана у виробництві;
  - б) готова продукція;
  - в) матеріали, комплектуючі вироби;
  - г) репертуар вистав, створених колективом театру, або запас методів, якими користується аналітичний відділ компанії;
  - д) усі надані відповіді вірні.
5. До запасів матеріальних цінностей належить:
  - а) сировина, використовувана у виробництві;
  - б) запас професійних знань, умінь;
  - в) репертуар вистав, створених колективом театру, або запас методів, якими користується аналітичний відділ компанії;
  - г) гіпотези, докази, прийняття рішень;
  - д) усі надані відповіді вірні.
6. Матеріальні запаси очікують вступ до:
  - а) процесу продажу;

- б) процесу виробничого споживання;
- в) процесу особистого споживання;
- г) усі надані відповіді вірні;
- д) правильної відповіді не надано.

7. До факторів, що впливають на розмір замовлення для підприємства впливає:

- а) обмеження в ресурсах;
- б) способи транспортування;
- в) попит;
- г) нерівномірність витрат;
- д) усі надані відповіді вірні.

8. До факторів, що впливають на розмір замовлення для підприємства впливає:

- а) віддаленість постачальників;
- б) види запасів: поточні; страхові; сезонні; підготовчі;
- в) потреба;
- г) величина замовлення;
- д) усі надані відповіді вірні.

9. Відносно класифікаційним ознакам запаси поділяються:

- а) за призначенням;
- б) за модифікацією;
- в) за назвою;
- г) усі надані відповіді вірні.

10. До факторів, що впливають на розмір замовлення для підприємства впливає:

- а) за виконуваною функцією;
- б) за умовами використання;
- в) за пристосованістю до навколишнього середовища;
- г) правильної відповіді не надано;
- д) усі надані відповіді вірні.

11. Виробничі запаси призначені для:

- а) обміну;
- б) купівлі-продажу;
- в) реконструкції;
- г) виробництва;
- д) усі надані відповіді вірні.

12. До видів товарних запасів не належать:

- а) збутові запаси;
- б) запаси в виробництві;
- в) запаси в дорозі;
- г) запаси в торгівлі.
- д) правильної відповіді не надано.

13. Місцезнаходження виробничого запасу на підприємстві:

- а) на складах оптової торгівлі продукції виробничо-технічного призначення;
- б) на складі готової продукції;
- в) на складі служби постачання;
- г) в транспортному засобі;
- д) правильної відповіді не надано.

14. Місцезнаходження товарного запасу на підприємстві:

- а) на складах оптової торгівлі продукції виробничо-технічного призначення;
- б) на складі готової продукції;
- в) на складі служби постачання ;
- г) в транспортному засобі;
- д) правильної відповіді не надано.

15. Зниження запасів дозволяє:

- а) знизити втрати від погіршення споживчих якостей продукції;
- б) збільшення можливості негайного обслуговування покупців;
- в) знизити витрати на утримання спеціально обладнаних приміщень - складів;
- г) зниження витрат, пов'язаних з розміщенням замовлень;
- д) усі надані відповіді вірні.

16. Збільшення запасів дозволяє:

- а) знизити втрати від погіршення споживчих якостей продукції;
- б) збільшення можливості негайного обслуговування покупців;
- в) знизити витрати на утримання спеціально обладнаних приміщень - складів;
- г) зниження витрат, пов'язаних з розміщенням замовлень;
- д) усі надані відповіді вірні.

17. Управління замовленнями передбачає:

- а) прийняти рішення про направлення замовлення;
- б) оформити замовлення;
- в) провести відповідні платежі;
- г) проконтролювати дотримання постачальником умов договору по даному замовленню;
- д) прийняти товар;
- е) усі надані відповіді вірні.

18. Збільшення запасу веде до:

- а) зниження витрат, пов'язаних з доставкою продукції;
- б) зниження витрат, пов'язаних з розміщенням замовлень;
- в) збільшення можливості негайного обслуговування покупців;
- г) підвищення здатності підприємства витримувати порушення встановленого графіка постачань;
- д) усі надані відповіді вірні.

19. Збільшення запасу веде до:

- а) підвищення здатності підприємства витримувати коливання попиту;
- б) отримання знижки за покупку великої партії товарів;
- в) зниження втрат від простоїв виробництва;
- г) спрощення управління виробничим або торговим процесом;
- д) усі надані відповіді вірні.

20. Збільшення запасу дозволяє:

- а) знизити витрати на утримання спеціально обладнаних приміщень - складів;
- б) отримувати прибуток за рахунок спекуляції;
- в) зменшувати число замовлень, так як замовлення розміщуються рідше, але стають більшими;
- г) знизити втрати від погіршення споживчих якостей продукції;
- д) усі надані відповіді вірні.

21. До форм організації матеріально-технічного забезпечення функціонуючого на принципах логістики в країнах з розвинутою ринковою економікою належить:

- а) децентралізація;
- б) отримувати прибуток за рахунок спекуляції;
- в) зменшувати число замовлень, так як замовлення розміщуються рідше, але стають більшими;
- г) знизити втрати від погіршення споживчих якостей продукції;
- д) усі надані відповіді вірні.

Теми для рефератів

1. Основні поняття відносно структури суспільного виробництва.
2. Роль запасів в економіці країни.
3. Мета створення запасів.
4. Основні види виробничих запасів.

Література: [1; 2; 3; 6-25].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 2-3

Тема 2: Розвиток логістики як альтернатива зростанню матеріальних запасів

Навчальна мета заняття: поглибити і розширити знання здобувачів відносно основних причин створення запасів на виробничих і торговельних підприємствах.

Кількість годин - 4 години.

Місце проведення – аудиторія коледжу

Методичні вказівки:

При вивченні теми слід пам'ятати, що чим швидше виробниче підприємство здатне налагодити випуск необхідної покупцем продукції, а торговельне підприємство закупити і забезпечити наявність потрібного товару в потрібному місці, тим нижче необхідність постійно утримувати його на складі.

Потреба в поточному запасі скорочується при зниженні питомих витрат, пов'язаних з розміщенням та виконанням замовлень - витрат, які прямо залежать від ефективності роботи відділу логістики торгової компанії.

Потреба в страховому запасі скорочується при посиленні дисциплінованості постачальників і перевізників.

Розвинена логістика крім витрат на утримання запасів дозволяє знижувати транспортні, складські, а також інші види витрат.

Міні-лексикон

Виробнича, торгівельна логістика; графік постачань; збутові запаси; матеріальний потік; ресурси; коливання попиту; поточний запас; партія товару; витрати; оптимальний розмір запасу; страхові запаси; розподіл Пуассона.

План проведення заняття:

I. Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням, розв'язування контрольних тестових завдань.

Навчальні питання:

1. Основні причини створення запасів
2. Визначення розміру запасів.
3. Питомі витрати на створення і зберігання запасів.
4. Визначення розміру страхових запасів
5. Вплив характеру розподілу на розмір страхового запасу.

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Концепції запасів в логістиці. Концепція мінімізації запасів.
2. Параметри основних систем контролю стану запасів.
3. Характеристика систем контролю стану запасів.
4. Поняття поточного і страхового запасів.
5. Основні причини скорочення запасів (негативна роль запасів).

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

1. До основних причин створення запасів належить:

- а) мета забезпечення негайного обслуговування покупців;
- б) мета зменшення залишків коштів на розрахункових рахунках у банку;
- в) мета збільшення резервів реалізації продукції;
- г) правильної відповіді не надано;
- д) усі надані відповіді вірні.

2. До основних причин створення запасів належить:

- а) мета забезпечення залишку готової продукції на складах;
- б) мета зменшення залишків коштів на розрахункових рахунках у банку;
- в) мета збільшення резервів реалізації продукції;
- г) правильної відповіді не надано;
- д) усі надані відповіді вірні.

3. До основних причин створення запасів не належить:

- а) мета забезпечення залишку готової продукції на складах;
- б) мета зменшення залишків коштів на розрахункових рахунках у банку;
- в) мета збільшення резервів реалізації продукції;
- г) правильної відповіді не надано;
- д) усі надані відповіді вірні.

4. Якщо нова партія продукції прибуває точно в момент закінчення попередньої, мінімальна величина поточного запасу буде дорівнювати:

- а) 1,5;
- б) 1;
- в) 0;
- г) правильної відповіді не надано.

5. Завдання оптимізації запасів може бути вирішено у випадку, якщо:

- а) нова партія товару доставляється в момент повної витрати поточного запасу;
- б) потреба в матеріалах за період (попит на товар) є величиною відомою і постійною;
- в) питомі витрати по зберіганню запасу відомі і постійні;
- г) закупівельна вартість товару постійна і не залежить від розміру закуповуваної партії;
- д) усі надані відповіді вірні.

6. Розрахунок питомих витрат на створення запасів:

- а) визначення частки, яку складають річні витрати по зберіганню у вартості середнього запасу за той же період;
- б) характеризується рядом керованих і некерованих параметрів, які залежить від господарської ситуації і можуть змінюватися;
- в) витрати, які підприємство несе від моменту прийняття рішення про розміщення замовлення постачальнику до моменту приходу товару;
- г) усі надані відповіді вірні;

д) правильної відповіді не надано.

7. Визначення розміру поточного запасу в умовах обмежених можливостей управління господарською ситуацією:

- а) визначення частки, яку складають річні витрати по зберіганню у вартості середнього запасу за той же період;
- б) характеризується рядом керованих і некерованих параметрів, які залежить від господарської ситуації і можуть змінюватися;
- в) витрати, які підприємство несе від моменту прийняття рішення про розміщення замовлення постачальнику до моменту приходу товару;
- г) усі надані відповіді вірні;
- д) правильної відповіді не надано.

8. Розрахунок питомих витрат на зберігання запасів:

- а) визначення частки, яку складають річні витрати по зберіганню у вартості середнього запасу за той же період;
- б) характеризується рядом керованих і некерованих параметрів, які залежить від господарської ситуації і можуть змінюватися;
- в) витрати, які підприємство несе від моменту прийняття рішення про розміщення замовлення постачальнику до моменту приходу товару;
- г) усі надані відповіді вірні;
- д) правильної відповіді не надано.

9. До статей витрат на зберігання товарів відносять:

- а) витрати пов'язані з кредиторською заборгованістю;
- б) ризики, пов'язані з утриманням запасів;
- в) відсотки за лізингові операції;
- г) доходи від невиробничої діяльності;
- д) правильної відповіді не надано.

10. До статей витрат на зберігання товарів відносять:

- а) відсотки за кредит, необхідний для оплати вартості запасів;
- б) ризики, пов'язані з утриманням запасів;
- в) витрати на експлуатацію складів, в яких зберігаються запаси;
- г) усі надані відповіді вірні;
- д) правильної відповіді не надано.

11. До статей витрат на зберігання товарів не відносять:

- а) витрати пов'язані з кредиторською заборгованістю;
- б) доходи від оренди складу;
- в) відсотки за лізингові операції;
- г) доходи від невиробничої діяльності;
- д) усі надані відповіді вірні.

12. До статей витрат на зберігання товарів відносять:

- а) витрати пов'язані з кредиторською заборгованістю;

- б) відсотки за кредит, необхідний для оплати вартості запасів;
- в) відсотки за лізингові операції;
- г) доходи від невиробничої діяльності;
- д) правильної відповіді не надано.

13. До статей витрат на зберігання товарів відносять:

- а) витрати пов'язані з кредиторською заборгованістю;
- б) витрати на експлуатацію складів, в яких зберігаються запаси;
- в) відсотки за лізингові операції;
- г) доходи від оренди складу;
- д) правильної відповіді не надано.

14. Витрати на експлуатацію складів, в яких зберігаються запаси включають в себе наступні статті:

- а) амортизація будівель і устаткування, використовуваних для зберігання запасів;
- б) заробітна плата персоналу, пов'язаного з утриманням запасів;
- в) адміністративні витрати та комунальні послуги;
- г) усі надані відповіді вірні.

15. Метою створення страхових запасів є:

- а) забезпечення залишків на оптових складах;
- б) забезпечення безперервності торгового чи виробничого процесу;
- в) забезпечення у випадках збільшення вартості запасів, перепродаж за більшою вартістю;
- г) правильної відповіді не надано.

16. Страховий запас дозволяє стабільно функціонувати:

- а) в умовах погано відрегульованих господарських відносин;
- б) при затримці постачальником терміну відвантаження замовлення;
- в) при неминучих помилках прогнозування попиту;
- г) при непередбачуваному зростанню обсягу збуту;
- д) усі надані відповіді вірні.

17. На величину потреби в страхових запасах впливають фактори:

- а) ймовірність незапланованого зростання потреби в товарах (зростання збуту);
- б) ймовірність того, що постачальник порушить свої зобов'язання по відвантаженню товарів;
- в) ймовірність того, що перевізник порушить свої зобов'язання щодо термінів доставки товарів;
- г) усі надані відповіді вірні.

18. На величину потреби в страхових запасах для підприємства не впливає:

- а) ймовірність незапланованого зростання потреби в товарах (зростання збуту);
- б) ймовірність того, що постачальник порушить свої зобов'язання по відвантаженню товарів;

- в) ймовірність того, що перевізник порушить свої зобов'язання щодо термінів доставки товарів;
- г) ймовірність того, що завдяки ремонту обладнання відбудеться зупинка на виробництві;
- г) усі надані відповіді вірні.

19. Страховий запас для виробництва грає:

- а) позитивну роль;
- б) негативну роль;
- в) позитивну і негативну роль.

20. Розподіл розміру страхового запасу може бути:

- а) нормальним, якщо на величину ознаки діє безліч взаємно незалежних факторів, серед яких немає жодного з різко виділяється коливанням, тобто роль кожного з факторів незначна;
- б) справедливий для подій, які мають малу ймовірність чи трапляються нечасто;
- в) рівномірний;
- г) усі відповіді вірні.

Теми для рефератів:

1. Позитивна та негативна роль при створенні запасів.
2. Принципи визначення оптимального розміру запасів на підприємствах.
3. Основні умови збереження запасів:
4. Ризики при створенні запасів.
5. Причини створення страхових запасів.
6. Розподіл Пуассона.

Література: [1; 2; 3; 6-25].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 4-5

Тема 3: Системи контролю стану запасів

Навчальна мета заняття: поглибити і розширити знання здобувачів при вивченні системи регулювання рівня запасів виробничо-технічного призначення, виробів народного споживання з метою виявлення відхилень від норм запасів і прийняття оперативних заходів до ліквідації відхилень.

Кількість годин - 4 години.

Місце проведення – аудиторія коледжу

Методичні вказівки:

При вивченні теми слід пам'ятати, що управління запасами передбачає організацію контролю їх фактичного стану.

Необхідність контролю стану запасів обумовлена підвищенням витрат у разі виходу фактичного розміру запасу за рамки, передбачені нормами запасу.

Контроль стану запасу проводиться на основі даних обліку запасів і може здійснюватися безперервно або через певні періоди.

Міні-лексикон:

Контроль стану запасів; методи контролю; системи контролю стану запасів; оперативне управління; фіксований розмір замовлення; нормування; двухбункерна система контролю.

План проведення заняття:

I. Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням, розв'язування контрольних тестових завдань.

Навчальні питання:

1. Загальна характеристика систем контролю стану запасів.
2. Параметри основних систем контролю стану запасів.
3. Порівняльна характеристика основних систем контролю стану запасів.

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Види інвентаризації запасів. Порядок проведення.
2. Порядок, нормативна база та особливості проведення інвентаризації.
3. Види інвентаризації. порядок проведення.
4. Основні причини створення запасів (позитивна роль запасів).
5. Документальне оформлення процедури проведення інвентаризації.

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

1. Який з перерахованих нижче ознак є визначальним при централізованому способі постачання?
  - а) в організації відсутній відділ постачання, за необхідністю кожен підрозділ самостійно здійснює закупівлю;
  - б) об'єднання усіх закупівель аналогічних або схожих матеріальних ресурсів для отримання знижки за велике замовлення;
  - в) діяльність здійснення закупівлі зосереджена у відділі постачання;
  - г) наявність єдиної точки контракту з постачальниками і надання їм необхідної інформації і послуг.
2. Контроль стану запасів - це:

- а) система перевірки наявності запасів з метою їх поповнення;
- б) система з фіксованою перевіркою наявності запасів на підприємстві;
- в) система рівномірної поставки;
- г) регулювання систематичного управління запасами;
- д) правильної відповіді не надано.

3. Контроль стану запасів - це:

- а) система перевірки наявності запасів з метою їх поповнення;
- б) система з фіксованою перевіркою наявності запасів на підприємстві;
- в) система поповнення запасу до максимального рівня;
- г) регулювання систематичного управління запасами;
- д) правильної відповіді не надано.

4. Необхідність контролю стану запасів обумовлена:

- а) підвищенням витрат у разі виходу фактичного розміру запасу за рамки, передбачені нормами запасу;
- б) зменшенням витрат при фактичній закупівлі запасів для діяльності підприємства;
- в) підвищення витрат у разі збільшеного рівня запасів для ведення господарської діяльності;
- г) зменшення затрат при зменшенні рівня витрат;
- д) правильної відповіді не надано.

5. Контроль стану запасів - це:

- а) вивчення і регулювання рівня запасів виробничо-технічного призначення;
- б) структуризація запасів за видами та місцем зберігання;
- в) система розподілу запасів при рівномірній поставці;
- г) регулювання запасів до максимального або фіксованого розміру замовлення;
- д) правильної відповіді не надано.

6. До класифікації методів контролю запасів належить:

- а) порядок перевірки: періодична або безперервна;
- б) пороговий рівень запасу: наявність або відсутність;
- в) величина замовленої партії: однакова чи різна;
- г) усі відповіді вірні.

7. До періодичної перевірки фактичного рівня запасів належить:

- а) система оперативного управління;
- б) система рівномірного постачання;
- в) система поповнення замовлення до максимального рівня;
- д) усі відповіді вірні.

8. Контроль стану запасів і формування замовлення постачальнику може здійснюватися за однією із систем:

- а) система оперативного управління;
- б) система рівномірної поставки;

- в) система поповнення запасу до максимального рівня;
- г) система з фіксованим розміром замовлення при періодичній перевірці фактичного рівня запасу;
- д) усі відповіді вірні.

9. В системі з фіксованим розміром замовлення при безперервній перевірці фактичного рівня запасу, нормативними величинами є:

- а) величина замовлення, розмір запасу в момент розміщення замовлення;
- б) поточний запас;
- в) резервний запас;
- г) правильної відповіді не надано;
- д) усі відповіді вірні.

10. В системі з фіксованим розміром замовлення при безперервній перевірці фактичного рівня запасу, нормативними величинами є:

- а) величина страхового запасу;
- б) поточний запас;
- в) резервний запас;
- г) правильної відповіді не надано;
- д) усі відповіді вірні.

11. Системи з безперервною перевіркою фактичного рівня запасів дозволяють:

- а) проводити облік залишків лише періодично;
- б) працювати в умовах порівняно низького запасу, захищаючи у той же час підприємство від дефіциту;
- в) оптимізувати асортиментний склад запасів;
- г) підвищити ефективність функціонування складської системи;
- д) правильної відповіді не надано.

12. Системи з періодичною перевіркою стану запасів дозволяють:

- а) проводити облік залишків лише періодично;
- б) працювати в умовах порівняно низького запасу, захищаючи у той же час підприємство від дефіциту;
- в) оптимізувати асортиментний склад запасів;
- г) підвищити ефективність функціонування складської системи;
- д) правильної відповіді не надано.

13. До основних умов застосування системи з безперервною перевіркою фактичного рівня запасів належить:

- а) низькі витрати з утримання запасу;
- б) великі втрати від відсутності запасів;
- в) хороша передбачуваність попиту;
- г) великі витрати з утримання запасу;
- д) правильної відповіді не надано.

14. До основних умов застосування системи з періодичною перевіркою стану

запасів належить:

- а) низькі витрати з утримання запасу;
- б) великі втрати від відсутності запасів;
- в) хороша передбачуваність попиту;
- г) великі витрати з утримання запасу;
- д) правильної відповіді не надано.

15. До переваг застосування системи з безперервною перевіркою фактичного рівня запасів належить:

- а) відсутність необхідності в постійному контролі наявності запасів на складі;
- б) економія витрат з утримання запасів за рахунок скорочення фінансових ресурсів;
- в) порівняно високий рівень середнього запасу;
- г) необхідність постійного контролю розміру запасів;
- д) правильної відповіді не надано.

16. До недоліків застосування системи з безперервною перевіркою фактичного рівня запасів належить:

- а) відсутність необхідності в постійному контролі наявності запасів на складі;
- б) економія витрат з утримання запасів за рахунок скорочення фінансових ресурсів;
- в) порівняно високий рівень середнього запасу;
- г) необхідність постійного контролю розміру запасів;
- д) правильної відповіді не надано.

17. До недоліків застосування системи періодичною перевіркою стану запасів належить:

- а) відсутність необхідності в постійному контролі наявності запасів на складі;
- б) економія витрат з утримання запасів за рахунок скорочення фінансових ресурсів;
- в) порівняно високий рівень середнього запасу;
- г) необхідність постійного контролю розміру запасів;
- д) правильної відповіді не надано.

18. До переваг застосування системи періодичною перевіркою стану запасів належить:

- а) відсутність необхідності в постійному контролі наявності запасів на складі;
- б) економія витрат з утримання запасів за рахунок скорочення фінансових ресурсів;
- в) порівняно високий рівень середнього запасу;
- г) необхідність постійного контролю розміру запасів;
- д) правильної відповіді не надано.

19. Контроль стану запасу проводиться на основі:

- а) натуральної перевірки запасів;
- б) статистичних даних об'єму запасів;

- в) даних обліку запасів і може здійснюватися безперервно або через певні періоди;
- г) визначення параметрів запасів на кожен момент часу;
- д) усі відповіді вірні.

20. Необхідність контролю стану запасів обумовлена підвищенням витрат у разі виходу фактичного розміру запасу за рамки, передбачені нормами запасу:

- а) так;
- б) ні.

Теми для рефератів:

1. Основні системи контролю запасів.
2. Двухбункертна система контролю стану запасів.
3. Система періодичної перевірки стану запасів.
4. Контроль запасів на підприємстві.

Література: [1; 2; 3; 6-25].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 6-7

Тема 4: Взаємозв'язок управління запасами з іншими функціями логістики

Навчальна мета заняття: поглибити і розширити знання здобувачів в відносно шляхів оптимізації запасів в усіх ланках виробничого і торговельного процесу.

Кількість годин - 4 години.

Місце проведення – аудиторія коледжу

Методичні вказівки:

При вивченні теми слід пам'ятати, що великий вплив на результати бізнесу надає розподіл асортиментного складу запасів у різних ешелонах логістичних систем.

Запаси товарів, що користуються високим попитом і мають високу частку у прибутках підприємства, необхідно розміщувати максимально близько до клієнта. По цих товарах слід мати глибокий внутрішньогрупової асортимент, створювати страхові запаси.

Товари, що користуються низьким попитом, розміщують вище по ланцюгу руху товару, тобто в центральних складах. При цьому чим нижче значення коефіцієнта варіації попиту за окремому товару, тим спокійніше можна передавати його зберігання в центральний склад.

Роботу з товаром, що користується високим попитом, але приносить невеликий прибуток, необхідно критично аналізувати і реорганізовувати з метою

скорочення витрат і відповідного збільшення прибутку.

Міні-лексикон:

Асортимент запасів; диференціація; прибуток; попит; принцип "точно в термін"; структурування; система своєчасного виробництва; система розподілу; строк поставки.

План проведення заняття:

- I.** Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.
- II.** Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням, розв'язування контрольних тестових завдань.

Навчальні питання:

1. Оптимізація асортиментного складу запасів в ешелонах логістичних систем.
2. Концентрація запасів як метод їх скорочення.
3. Метод швидкого реагування і розмір запасів.

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Періодичні моделі (стратегії) управління запасами.
2. Моделі (стратегії) управління запасами з точкою замовлення.
3. Застосування ABC-аналізу в управлінні запасами.
4. Застосування XYZ-аналізу в управлінні запасами.
5. Концентрація запасів як метод їх скорочення.
6. Нормування рівня запасів і оборотних коштів, вкладених в запаси.
7. Метод швидкого реагування и розмір запасів.

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

1. Весь асортимент продукції диференціюється за ознаками:
  - а) частка товарної групи в частковому обсязі обороту підприємства;
  - б) частка товарної групи в частковому прибутку підприємства;
  - в) частка товарної групи в загальному обсязі обороту підприємства;
  - г) частка товарної групи в часткових витратах підприємства;
  - д) усі відповіді вірні.
2. Весь асортимент продукції диференціюється за ознаками:
  - а) частка товарної групи в частковому обсязі обороту підприємства;
  - б) частка товарної групи в загальному прибутку підприємства;
  - в) частка товарної групи в загальних витратах підприємства;
  - г) частка товарної групи в часткових витратах підприємства;
  - д) усі відповіді вірні.
3. Наявність запасів впливає на функціонування підприємства, а саме:

- а) на фінансовий стан;
- б) на структуру майна;
- в) на обслуговування клієнтів;
- г) на оборотність активів;
- д) усі відповіді вірні.

4. Наявність запасів впливає на функціонування підприємства, а саме:

- а) на використання потужності підприємства;
- б) на продуктивність та ефективність ланцюга поставок;
- в) на реалізацію матеріальних потоків;
- г) на обслуговування клієнтів;
- д) усі відповіді вірні.

5. Зниження запасів можливо досягти завдяки:

- а) компромісу рішень на придбання запасів;
- б) усунення зайвих запасів;
- в) економії придбання ресурсів за рахунок скорочення виробництва;
- г) придбання менш якісних запасів;
- д) усі відповіді вірні.

6. Система своєчасного виробництва (ССВ) «канбан» означає:

- а) «втягування» підприємства у виробничий процес;
- б) «укидання» підприємства у виробничий процес.

7. До основних підходів системи своєчасного виробництва належить:

- а) принцип «втягування» у виробництво;
- б) значні запаси;
- в) спеціалізований характер праці;
- г) якість прийнятного рівня;
- д) усі відповіді вірні.

8. До основних підходів системи своєчасного виробництва належить:

- а) централізоване забезпечення;
- б) незначні чи нульові запаси;
- в) спеціалізований характер праці;
- г) якість прийнятного рівня;
- д) усі відповіді вірні.

9. До основних підходів системи своєчасного виробництва належить:

- а) централізоване забезпечення;
- б) значні запаси;
- в) універсальний характер праці;
- г) якість прийнятного рівня;
- д) усі відповіді вірні.

10. До основних підходів системи своєчасного виробництва належить:

- а) централізоване забезпечення;
- б) значні запаси;
- в) спеціалізований характер праці;
- г) всеохоплюючий контроль якості;
- д) усі відповіді вірні.

11. Зниження запасів на підприємстві може здійснитися за рахунок:

- а) зменшення обслуговування клієнтів;
- б) усуненням зайвих запасів;
- в) продуктивності та ефективності ланцюгів поставок;
- г) всеохоплюючого контролю якості;
- д) усі відповіді вірні.

12. Зниження запасів на підприємстві може здійснитися за рахунок:

- а) зменшення обслуговування клієнтів;
- б) підвищенням інформаційного забезпечення завдяки впровадженню комп'ютерних технологій;
- в) продуктивності та ефективності ланцюгів поставок;
- г) всеохоплюючого контролю якості;
- д) усі відповіді вірні.

13. Зниження запасів на підприємстві може здійснитися за рахунок:

- а) зменшення обслуговування клієнтів;
- б) зростанням конкуренції на ринку транспортних послуг;
- в) продуктивності та ефективності ланцюгів поставок;
- г) стрімкої оборотності активів;
- д) усі відповіді вірні.

14. Перевагами використання системи своєчасного виробництва є:

- а) зменшення капітальних витрат на утримання складських приміщень для запасів і готової продукції;
- б) зменшення рівня запасів, що означає менше вкладень капіталу в товарноматеріальні запаси;
- в) скорочення циклу замовлень і зростання надійності його виконання сприяють суттєвому зменшенню потреби в резервному запасі;
- г) гнучкість підприємства, яка полягає в можливості швидко реагувати на зміну кон'юнктури ринку;
- д) усі відповіді вірні.

15. Перевагами використання системи своєчасного виробництва є:

- а) зниження ризику морального зношення запасів;
- б) зниження втрат від браку і зменшення витрат на переробку;
- в) зменшення обсягу документації;
- г) зниження витрат на основні виробничі матеріали за рахунок підвищення якості придбаних матеріалів;
- д) усі відповіді вірні.

16. «Попадання в мішень» означає, що:

- а) в переддень поставки виник дефіцит товарів;
- б) останню одиницю товару продали в момент прибуття наступної партії;
- в) до моменту наступної доставки всі покупці йшли з покупками;
- г) усі відповіді вірні.

17. «Попадання в молоко» означає, що:

- а) в переддень поставки виник дефіцит товарів;
- б) останню одиницю товару продали в момент прибуття наступної партії;
- в) до моменту наступної доставки всі покупці йшли з покупками;
- г) усі відповіді вірні.

18. «Попадання в край мішені» означає, що:

- а) в переддень поставки виник дефіцит товарів;
- б) останню одиницю товару продали в момент прибуття наступної партії;
- в) до моменту наступної доставки всі покупці йшли з покупками;
- г) усі відповіді вірні.

19. Скорочення загального запасу в торговій мережі здійснюється за рахунок:

- а) скорочення поточного запасу внаслідок зниження розміру партії і збільшення частоти поставок;
- б) скорочення неминучою помилки при прогнозуванні;
- в) скорочення страхового запасу;
- г) усі відповіді вірні.

20. Великий вплив на сукупні витрати системи розподілу має:

- а) кількість поставок товару;
- б) кількість використовуваних складів;
- в) кількість заощаджених коштів;
- г) усі відповіді вірні.

Теми для рефератів:

1. Система своєчасного виробництва.
2. Основні принципи скорочення розподілу запасів на підприємстві.
3. Структура запасів на підприємстві.

***Література:** [1; 2; 3; 6-25].*

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 8-10

Тема 5: Інвентаризація запасів

Навчальна мета заняття: поглибити і розширити знання здобувачів при вивченні методики проведення інвентаризації засів.

Кількість годин - 6 години.

Місце проведення – аудиторія коледжу

Методичні вказівки:

При вивченні теми слід пам'ятати, що інвентаризація - це певна послідовність практичних дій із документального підтвердження наявності, стану та оцінки майна й зобов'язань підприємства для забезпечення достовірності даних обліку й звітності. Це періодична перевірка наявності та стану ТМЦ (основних і оборотних засобів) в натурі, а також наявності коштів.

Інвентаризувати це значить виконувати технічні дії зі складання опису інвентарю, майна.

Підприємства зобов'язані проводити інвентаризацію активів і зобов'язань, під час якої перевіряються і документально підтверджуються їх наявність, стан і оцінка.

Міні-лексикон:

Інвентаризація; інвентаризаційний акт; опис; товарно-матеріальні цінності; натуральна, документальна перевірка; штрафні санкції; інвентаризаційна комісія; запаси в дорозі.

План проведення заняття:

- I.** Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.
- II.** Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням, розв'язування контрольних тестових завдань.

Навчальні питання:

1. Основне поняття та мета проведення інвентаризації.
2. Порядок, нормативна база та особливості проведення інвентаризації.
3. Види інвентаризації. Порядок проведення.
4. Інвентаризації запасів, які знаходяться в дорозі.
5. Документальне оформлення процедури проведення інвентаризації.

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Структурування впливу запасів на функціонування підприємства.
2. Інформація, необхідна при управлінні запасами (за групами «споживання», «поставки», «витрати»). Вимоги до інформації. Джерела інформації.
3. Ключові параметри ланцюгів поставок, що впливають на формування стратегії (моделі) управління запасами.
4. Інтеграційний підхід до управління запасами в ланцюгах поставок.
5. Посередники в ланцюгах поставок, їх основні функції.
6. Поняття аутсорсингу і його основні правила.
7. Співставлення систем своєчасного і традиційного виробництва. Переваги своєчасного виробництва.
8. Узагальнюючі показники управління запасами: рівень обслуговування клієнтів, рівень сумарних витрат на управління запасами.

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

1. Інвентаризація - це:

- а) періодична перевірка наявності та стану ТМЦ (основних і оборотних засобів) в натурі, а також наявності коштів;
- б) певна послідовність практичних дій із документального підтвердження наявності, стану та оцінки майна й зобов'язань підприємства для забезпечення достовірності даних обліку й звітності;
- в) перелік, перерахування, зважування, перемірювання в натурі виробничих запасів, що знаходяться в місцях зберігання, і зіставлення наявності з даними бухгалтерського обліку, інвентаризація матеріальних цінностей є одним із радикальних засобів контролю за збереженням оборотних активів і роботою матеріально відповідальних осіб;
- г) усі відповіді вірні;
- д) правильної відповіді не надано.

2. Інвентаризація - це:

- а) вибіркова перевірка даних запасів на складі та в дорозі;
- б) документальне підтвердження облікових даних;
- в) часткове підтвердження наявності сировини і матеріалів на складі;
- г) перелік, перерахування, зважування, перемірювання в натурі виробничих запасів, що знаходяться в місцях зберігання, і зіставлення наявності з даними бухгалтерського обліку, інвентаризація матеріальних цінностей є одним із радикальних засобів контролю за збереженням оборотних активів і роботою матеріально відповідальних осіб;
- д) правильної відповіді не надано.

3. Інвентаризувати, означає:

- а) повну або часткову перевірку видів господарської діяльності підприємства;
- б) ретельну перевірку матеріально-відповідальних осіб;
- в) виконання технічних дій зі складання опису інвентарю, майна;
- г) усі відповіді вірні;
- д) правильної відповіді не надано.

4. До господарсько-правових ознак інвентаризації належить:

- а) Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність»;
- б) нормативно-правове регулювання;
- в) раптовість дій;
- г) розрахунок собівартості продукції;
- д) правильної відповіді не надано.

5. До господарсько-правових ознак інвентаризації належить:

- а) Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність»;
- б) проведення дій на підставі розпорядчого документу;
- в) раптовість дій;
- г) розрахунок собівартості продукції;
- д) правильної відповіді не надано.

6. До господарсько-правових ознак інвентаризації належить:

- а) Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність»;
- б) здійснення дій колегіальним органом;
- в) раптовість дій;
- г) розрахунок собівартості продукції;
- д) правильної відповіді не надано.

7. До господарсько-правових ознак інвентаризації належить:

- а) Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність»;
- б) лічильна та бухгалтерська обробка документів; узагальнення та реалізація результатів;
- в) раптовість дій;
- г) розрахунок собівартості продукції;
- д) правильної відповіді не надано.

8. До господарсько-правових ознак інвентаризації належить:

- а) проведення дій на підставі розпорядчого документу;
- б) лічильна та бухгалтерська обробка документів; узагальнення та реалізація результатів;

- в) застосування органолептичних прийомів; реєстрація та оцінка фактів;
- г) нормативно-правового регулювання;
- д) усі відповіді вірні.

9. До видів перевірок на підприємстві належить:

- а) натуральна;
- б) документальна;
- в) органолептична;
- г) сенсорна;
- д) усі відповіді вірні.

10. Обов'язкове проведення інвентаризації відбувається у зв'язку:

- а) встановленням фактів крадіжок або зловживань, зіпсування цінностей, а також за приписом судово-слідчих органів;
- б) передачею майна державного підприємства в оренду, приватизацією майна державного підприємства, перетворення державного підприємства в акціонерне товариство;
- в) зі зміною матеріально відповідальних осіб (на день приймання-передачі справ);
- г) ліквідацією підприємства;
- д) усі відповіді вірні.

11. Нормативний документ який регулює проведення інвентаризації на підприємстві - це:

- а) Закон України «Про захист прав споживачів»;
- б) Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність»;
- в) Постанови Кабінету Міністрів України;
- г) Цивільний кодекс України;
- д) усі відповіді вірні.

12. Об'єкти та періодичність проведення інвентаризації визначаються:

- а) радником президента України;
- б) заступником секретаря Верховної Ради України;
- в) керівником або головою правління підприємства;
- г) регіональним органом Верховної Ради України;
- д) усі відповіді вірні.

13. При інвентаризації запасів відбувається записування в описи:

- а) за місцем зберігання;
- б) за матеріально відповідальними особами;

- в) за кожним окремим найменуванням із зазначенням номенклатурного номера, виду, групи, сорту і кількості (рахунком, вагою або мірою);
- г) правильної відповіді не надано;
- д) усі відповіді вірні.

14. Інвентаризацію на підприємстві проводить:

- а) наглядова Рада;
- б) місцьвиконком;
- в) інвентаризаційна комісія;
- г) наглядачі Верховної Ради України;
- д) усі відповіді вірні.

15. Документальна перевірка - це:

- а) перевірка об'єктів і визначення їх кількості шляхом підрахунку, зважування, обміру;
- б) перевірка майнових прав (дебіторської заборгованості);
- в) перевірка стану основних засобів;
- г) перевірка готівкових рахунків підприємства;
- д) усі відповіді вірні.

16. Натуральна перевірка - це:

- а) перевірка об'єктів і визначення їх кількості шляхом підрахунку;
- б) перевірка майнових прав (дебіторської заборгованості);
- в) перевірка стану основних засобів;
- г) перевірка готівкових рахунків підприємства;
- д) усі відповіді вірні.

17. Обліковою політикою підприємства відносно формування логістичних операцій з придбання виробничих запасів передбачено:

- а) використання методів калькулювання собівартості, які оптимізують логістичні витрати при придбанні і використанні виробничих запасів;
- б) формування облікової інформації про логістичні витрати на різних етапах руху придбаних виробничих запасів у вигляді внутрішньої звітності підприємства;
- в) забезпечення взаємодії персоналу підприємства на основі дієвості документообігу, визначення порядку інвентаризації, захисту інформації щодо запасів (ціни, якість, асортимент, постачальники, напрями використання тощо);
- г) правильної відповіді не надано;
- д) усі відповіді вірні.

18. Відповідальність за порушення норм і правил проведення інвентаризації може настати:

- а) за невідповідність внесених до описів відмітних ознак товарно-матеріальних цінностей (тип, сорт, марка, розмір), за якими визначають їх ціну;
- б) за несвоєчасність і недодержання порядку проведення інвентаризації, визначеного письмовим розпорядженням (наказом) керівника підприємства і врегульованого чинним законодавством України;
- в) за неповну і неточну інформацію, внесену в інвентаризаційні описи та в інші інвентаризаційні документи;
- г) за неправильне і неточне, несвоєчасне оформлення інвентаризаційних документів, що не відповідає встановленому на підприємстві порядку;
- д) усі відповіді вірні.

19. До видів інвентаризації належать:

- а) добровільна, обов'язкова;
- б) раптова, планова;
- в) суцільна, раптова;
- г) усі відповіді вірні.

20. В описах на товарно-матеріальні цінності, що перебувають у дорозі, по кожному окремому відправленню наводяться дані:

- а) дата відвантаження;
- б) кількість і вартість (згідно з даними обліку);
- в) найменування (згідно з документом);
- г) перелік і номери документів, на підставі яких ці цінності, які не прибули у встановлений термін і значаться в обліку як матеріали в дорозі;
- г) усі відповіді вірні.

Теми для рефератів:

1. Інвентаризація запасів на підприємстві.
2. Етапи проведення інвентаризації на складах.
3. Акт інвентаризації запасів.

Література: [1; 2; 3; 6-25].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 11

Тема 6: Поняття, види і функції складів.

Навчальна мета заняття: поглибити і розширити знання здобувачів при вивченні видів, функцій складів, різноманітністю вибору розташування складських приміщень.

Кількість годин - 2 години.

Місце проведення – аудиторія коледжу

Методичні вказівки:

При вивченні теми слід пам'ятати, що проектування наскрізних процесів в більшості випадків дає оптимальне рішення за умови накопичення сировини, напівфабрикатів, готових виробів в тому чи іншому ланці логістичного ланцюга на деякий час.

Цілісний проект показує, що необхідно зробити з вантажем в місці накопичення. Можливо, що надійшли вантажні одиниці необхідно розформувати, товари переупакувати, якийсь час зберігати, потім сформувати нові вантажні одиниці і в потрібний момент доставити споживачеві.

З цією метою в логістичній системі організовується склад.

Міні-лексикон:

Склад; внутрішньоскладські процеси; логістична система; товарорух; спеціалізація; механізація; автоматизація; ланцюг складів; матеріальний потік.

План проведення заняття:

I. Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням, розв'язування контрольних тестових завдань.

Навчальні питання:

1. Склади, їх поняття і роль в логістиці.
2. Види складів.
3. Функції складів.

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Роль і місце складу в логістичній системі.
2. Функції і завдання складу в логістиці.
3. Умови ефективного функціонування складу в логістичній системі.
4. Класифікація складів по відношенню до базисних функціональним областям логістики
5. Сучасні тенденції розвитку складського господарства.

6. Сучасні тенденції в технічному оснащенні складу: засоби механізації та автоматизації.
7. Сучасні тенденції в технічному оснащенні складу: контейнери, стелажі, засоби пакетування.
8. Сучасні тенденції в технічному оснащенні складу: піддони, ящики, холодильне обладнання.

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

1. Які складові визначають та характеризують систему складування?
  - а) логістичні операції на складі;
  - б) технічні засоби, призначені для переміщення вантажу на території складу;
  - в) місце розташування, вид і розмір складу;
  - г) правильні відповіді а, б, в;
  - д) правильні відповіді а, б.
2. Транспорт в логістиці - це:
  - а) галузь матеріального виробництва, яка здійснює перевезення людей і вантажу;
  - б) сфера виробництва матеріальних послуг;
  - в) провідник матеріального потоку;
  - г) одна з найбільш витратних функціональних підсистем підприємства;
  - д) відособлена підсистема яка вимагає підвищеного уваги керівництва.
3. Які бувають задачі логістики складування?
  - а) тактичні;
  - б) стратегічні;
  - в) правильні обидві відповіді;
  - г) обидві відповіді невірні.
4. Класифікація складів за видом продукції:
  - а) склад матеріальних ресурсів;
  - б) загальновиробничий склад;
  - в) спеціальний склад;
  - г) дільничний склад;
  - д) усі надані відповіді вірні.
5. Склади матеріальних ресурсів:
  - а) накопичуються і очікують свого споживача готові вироби;
  - б) забезпечують безперервність виробничого процесу;
  - в) дозволяють утримувати запас, що забезпечує безперервність збуту, безперебійне задоволення попиту на продукцію;
  - г) правильної відповіді не надано.
6. Склади готової продукції:
  - а) накопичуються і очікують свого споживача готові вироби;
  - б) забезпечують безперервність виробничого процесу;

- в) дозволяють утримувати запас, що забезпечує безперервність збуту, безперебійне задоволення попиту на продукцію;
- г) правильної відповіді не надано.

7. На складах торгівлі:

- а) накопичуються і очікують свого споживача готові вироби;
- б) забезпечується безперервність виробничого процесу;
- в) утримується запас, що забезпечує безперервність збуту, безперебійне задоволення попиту на продукцію;
- г) правильної відповіді не надано.

8. По типу продукції склади поділяються на:

- а) склади на ділянці руху продукції виробничо-технічного призначення - склади матеріалів, напівфабрикатів, готової продукції промислового призначення;
- б) широкого асортименту;
- в) склади транспортних посередників;
- г) склади буферних запасів;
- д) запасних частин.

9. До функцій складів належать:

- а) транспортування продукції;
- б) контроль якості матеріальних запасів;
- в) консолідація і розукрупнення вантажів;
- г) упакування продукції;
- д) маркетингові послуги.

10. До функцій складів належать:

- а) транспортування продукції;
- б) контроль якості матеріальних запасів;
- в) перетворення виробничого асортименту у споживчий;
- г) упакування продукції;
- д) маркетингові послуги.

11. До функцій складів належать:

- а) транспортування продукції;
- б) контроль якості матеріальних запасів;
- в) складування і зберігання продукції;
- г) упакування продукції;
- д) маркетингові послуги.

12. До функцій складів не належать:

- а) перетворення виробничого асортименту у споживчий;
- б) контроль якості матеріальних запасів;
- в) складування і зберігання продукції;
- г) надання складських послуг;
- д) консолідація і розукрупнення вантажів.

13. До функцій складів не належать:

- а) перетворення виробничого асортименту у споживчий;
- б) транспортування продукції;
- в) складування і зберігання продукції;
- г) надання складських послуг;
- д) консолідація і розукрупнення вантажів.

14. До функцій складів не належать:

- а) перетворення виробничого асортименту у споживчий;
- б) транспортування продукції;
- в) складування і зберігання продукції;
- г) надання складських послуг;
- д) консолідація і розукрупнення вантажів.

15. До послуг, які надаються складами, належать:

- а) сортування і маркірування;
- б) фасування й упакування;
- в) експедиторські послуги;
- г) усі надані відповіді вірні;
- д) правильної відповіді не надано.

16. Для раціоналізації виконання складських операцій на часовому відрізку розробляють:

- а) технологічні карти;
- б) технологічні графіки;
- в) технологічні завдання;
- г) технологічні моделі;
- д) технологічні паспорти.

17. Вкажіть розміри стандартного плоского піддона:

- а) 1200 мм × 800 мм;
- б) 600 мм × 800 мм;
- в) 600 мм × 400 мм;
- г) 400 мм × 400 мм;
- д) 600 мм × 600 мм.

18. Відносно функціональних базисних областей логістики виділяють склади:

- а) постачання, виробництва, розподілу;
- б) сировини, матеріалів, комплектуючих, незавершеного виробництва, готової продукції, тари, зворотних відходів;
- в) власних і логістичних посередників;
- г) вузькоспеціалізовані, обмеженого асортименту, широкого асортименту;
- д) правильної відповіді не надано.

19. Відносно логістичних посередників виділяють склади

- а) постачання, виробництва, розподілу;
- б) сировини, матеріалів, комплектуючих, незавершеного виробництва, готової продукції, тари, зворотних відходів;
- в) власних і логістичних посередників;
- г) вузькоспеціалізовані, обмеженого асортименту, широкого асортименту;
- д) правильної відповіді не надано.

20. За широтою асортименту виділяють склади

- а) постачання, виробництва, розподілу;
- б) сировини, матеріалів, комплектуючих, незавершеного виробництва, готової продукції, тари, зворотних відходів;
- в) власних і логістичних посередників;
- г) вузькоспеціалізовані, обмеженого асортименту, широкого асортименту;
- д) правильної відповіді не надано.

21. Логістичний процес на складі:

- а) вужчий, ніж технологічний;
- б) співпадає з технологічним;
- в) ширший, ніж технологічний;
- г) зазвичай вужчий, ніж технологічний, але може і співпадати з ним;
- д) правильної відповіді не надано.

22. Логістичний процес на складі не включає:

- а) розвантаження і приймання товарів;
- б) складування і зберігання товарів;
- в) надання послуг клієнтам;
- г) правильної відповіді не надано;
- д) усі надані відповіді вірні.

Теми для рефератів:

1. Види і типи складів.
2. Оптові склади. Принципи роботи.
3. Основні робітники складу, їх функції.
4. Оформлення складських документів, їх перелік.

Література: [1-13; 15; 16; 18-25].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 12-13

Тема 7: Склад як елемент логістичної системи.

Навчальна мета заняття: поглибити і розширити знання здобувачів при вивченні методики діяльності роботи складу як елемента логістичної системи.

Кількість годин - 4 години.

Місце проведення – аудиторія коледжу

Методичні вказівки:

При вивченні теми слід пам'ятати, що функціонування логістичних систем - процес багатогранний, що включає в себе техніко-технологічні, економічні, організаційні, інформаційні, фінансові та інші аспекти. Процес їх проектування з точки зору складської підсистеми повинен визначати місце складського ланки логістичного ланцюга, а також формулювати вимоги до складів у відповідності з цілями функціонування всієї логістичної системи.

Складська мережа є значущим елементом логістичних систем. Побудова цієї мережі робить істотний вплив на витрати, які виникають у процесі доведення товарів до споживачів, а через них і на кінцеву вартість реалізованого продукту.

Рішення щодо розвитку складської мережі необхідно приймати на основі аналізу повної вартості, що означає облік всіх економічних змін, що виникають при зміні кількості складів у логістичній системі.

Міні-лексикон:

Склад; логістична система; матеріальні потоки; транспортна мережа; мінімум приведених витрат, розподільчий центр; пробна точка; оптові ринки.

План проведення заняття:

I. Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням, розв'язування контрольних тестових завдань.

Навчальні питання:

1. Вибір оптимального варіанту складської підсистеми логістичної системи.
2. Визначення оптимальної кількості складів в зоні обслуговування.
3. Визначення місця розташування складу на території, що обслуговується.
4. Визначення місця розташування розподільного центру методом пробної точки.
5. Ухвалення рішення про користування послугами найманого складу.

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Регулювання процесу вантажопереробки.
2. Моделі оптимальної дислокації складів.
3. Логістичний процес вантажопереробки на складі: розвантаження вантажів, приймання за кількістю і якістю.

4. Логістичний процес вантажопереробки на складі: внутрішньоскладське транспортування, складування і зберігання.
5. Логістичний процес вантажопереробки на складі: принципи укладання вантажу на зберігання і відвантаження.
6. Інформаційне обслуговування складу.

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

1. Площа усіх приміщень складу - це:
  - а) складська площа товарного складу;
  - б) вантажна площа;
  - в) загальна площа товарного складу;
  - г) підсобна площа;
  - д) правильна відповідь не наведена.
2. Допоміжне складське приміщення.....:
  - а) використовують для збереження пакувальних та обв'язувальних матеріалів;
  - б) призначене для інвентарю;
  - в) призначене для розміщення апарату управління;
  - г) призначене для розміщення технологічного обладнання;
  - д) правильна відповідь не наведена.
3. Ємність складу - це:
  - а) характеристика приміщень основного виробничого призначення яка виражає їх місткість;
  - б) об'єм товарної маси у натуральному вимірі;
  - в) правильні обидві відповіді;
  - г) жодна відповідь не вірна.
4. Які чинники, що впливають на кількість складів, можна виділити:
  - а) рівень обслуговування клієнтів;
  - б) транспортне обслуговування;
  - в) частота і ритмічність поставок малими партіями;
  - г) усі надані відповіді вірні.
5. Завдання розміщення розподільних центрів формулюється як пошук:
  - а) оптимального рішення;;
  - б) субоптимального (близького до оптимального) рішення;
  - в) усі надані відповіді вірні;
  - г) жодна відповідь не вірна.
6. До методів вирішення завдань розміщення розподільних центрів належать:
  - а) евристичні методи;
  - б) метод визначення центру ваги фізичної моделі системи розподілу;
  - в) метод повного перебору;
  - г) метод пробної точки;

д) усі надані відповіді вірні.

7. До основних чинників, що впливають на вибір ділянки під розподільний центр вже після того, як рішення про географічне місце розташування центру прийнято належать:

- а) транспортна доступність місцевості;
- б) розмір і конфігурація ділянки;
- в) плани місцевої влади;
- г) правильна відповідь не наведена;
- д) усі надані відповіді вірні.

8. Розміщення оптових ринків вимагає врахування великої кількості факторів. При цьому основними з них є:

- а) розмір зони обслуговування, в межах якої знаходиться достатня кількість потенційних користувачів послугами оптового ринку;
- б) наявність розвиненої транспортної інфраструктури: автодороги, залізниці, аеропорти, водні магістралі;
- в) можливість розширення ділянки землі у зв'язку із зростанням торгової активності ринку;
- г) правильна відповідь не наведена;
- д) усі надані відповіді вірні.

9. Розміщення оптових ринків вимагає врахування великої кількості факторів. При цьому основними з них є:

- а) місцеве законодавство;
- б) будівельні фактори;
- в) можливість розширення ділянки землі у зв'язку із зростанням торгової активності ринку;
- г) правильна відповідь не наведена;

Теми для рефератів:

1. Вибір місце розташування складу.
2. Принципи дії логістичної складської системи.
3. Позитивні і негативні характеристики власного і орендованого складського господарства.
4. Вимоги функціонування складів.

Література: [1-13; 15; 16; 18-25].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 14-15

Тема 8: Склад як самостійна логістична система.

Навчальна мета заняття: поглибити і розширити знання здобувачів відносно здійснення комплексу різноманітних послідовно виконуваних операцій по надходженню, зберіганню і відпустці товарів які відбуваються на складах.

Кількість годин - 4 години.

Місце проведення – аудиторія коледжу

Методичні вказівки:

При вивченні теми слід пам'ятати, що будь-який склад є самостійною системою з чітко визначеними завданнями. Ефективність вирішення цих завдань визначається раціональністю організації внутрішньоскладського процесу.

Логістика створює принципово нові можливості раціоналізації складських процесів. Спочатку складської процес проектується як частина загального процесу товароруку. На цьому етапі до нього формулюється ряд вимог, які потім лягають в основу проекту власне внутрішньоскладського процесу.

Ідея логістичної оптимізації складського процесу полягає у проектуванні внутрішньоскладського процесу як єдиного цілого.

Традиційна неузгодженість учасників потокових процесів найчастіше має місце і всередині складу, відкриваючи резерв підвищення ефективності за рахунок застосування логістики.

Міні-лексикон:

Складський технологічний процес; внутрішньоскладське виробництво; раціональна організація; наскрізний матеріальний потік; транспортно-технологічна схема; технологічна карта.

План проведення заняття:

I. Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням, розв'язування контрольних тестових завдань.

Навчальні питання:

1. Принципи організації технологічних процесів на складах.
2. Структурний аналіз складських процесів.
3. Принципова схема технологічного процесу на складі.
4. Транспортно-технологічна схема переробки вантажів на складі.

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Критерії ефективності роботи складу і методика їх розрахунку.
2. Складські запаси і їх рівень.
3. Витрати на складі: капітальні витрати.

4. Витрати на складі: витрати на зберігання.
5. Витрати на складі: витрати по поточному обслуговуванню запасів.
6. Витрати на складі: трудові витрати.

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

1. Зміст і об'єм складського технологічного процесу залежать від:
  - а) фізико-хімічних властивостей товарів, що зберігаються;
  - б) виду складу;
  - в) об'єму вантажообігу;
  - г) усі відповіді вірні.
2. Для виконання основних технологічних операцій на складі призначені приміщення:
  - а) основного виробничого призначення;
  - б) допоміжного призначення;
  - в) підсобно-технічного призначення;
  - г) усі надані відповіді вірні.
3. Основні підйомно-транспортні операції які проводяться на складах:
  - а) захват вантажів;
  - б) підйом, переміщення та видача вантажу;
  - в) укладка вантажу в штабель, на стелажі, зняття його з стелажів;
  - г) кріплення вантажів, укладання та прибирання підкладок;
  - д) накладання або зняття захватних пристроїв.
4. До вантажопідіймальних машин відносять:
  - а) крани;
  - б) вантажні ліфти;
  - в) підлогові візки;
  - г) автотранспортувачі;
  - д) усі надані відповіді вірні.
5. Штабельне зберігання являє собою спосіб зберігання товарів у тарі, на піддонах, малогабаритних контейнерах, покладених за певною схемою в кілька ярусів:
  - а) так;
  - б) ні.
6. Штабель з товарами потрібно розміщувати на складах не ближче ніж ... метрів від зовнішньої стіни:
  - а) 0,5;
  - б) 0,8;
  - в) 1,0;
  - г) правильна відповідь не наведена.

7. До направлення вдосконалення роботи складів належить:

- а) оптимізація складських технологічних процесів;
- б) оптимізація розміщення товарів на складі;
- в) стандартизація складських технологічних процесів;
- г) усі надані відповіді вірні.

8. Виконання операцій, пов'язаних з надходженням товарів, передбачає:

- а) розвантаження транспортних засобів;
- б) доставку товарів в зону приймання;
- в) розпаковування і приймання їх по кількості і якості;
- г) правильна відповідь не наведена;
- д) усі надані відповіді вірні.

9. Розташуйте у послідовному порядку операції, пов'язані з відпусткою товарів покупцям:

- 1) переміщення товарів до ділянки комплектування замовлень;
- 2) експедиційні операції по відправці товарів покупцям (формування маршрутів, вантаження транспортних засобів, централізована доставка товарів);
- 3) відбір товарів;
- 4) підготовка товарів до відпустки (переупаковування, укладання на піддони, в контейнери);
- 5) комплектування замовлень;
- б) здача товарів одержувачам.

10. Технологія виконання складських операцій залежить від:

- а) умов поставки товарів;
- б) задач і функцій, виконуваних складом;
- в) особливостей пристрою складських приміщень і їх розмірів;
- г) ступеня механізації складських операцій;
- д) усі надані відповіді вірні.

11. Технологія виконання складських операцій залежить від:

- а) умов поставки товарів;
- б) задач і функцій, виконуваних складом;
- в) внутрішнього планування складів;
- г) ступеня механізації складських операцій;
- д) усі надані відповіді вірні.

12. Технологія виконання складських операцій залежить від:

- а) оснащення складів устаткуванням для зберігання товарів;
- б) задач і функцій, виконуваних складом;
- в) умов поставки товарів;
- г) ступеня механізації складських операцій;
- д) усі надані відповіді вірні.

13. Технологія виконання складських операцій залежить від:

- а) оснащення складів устаткуванням для зберігання товарів;
- б) внутрішнього планування складів;
- в) особливостей пристрою складських приміщень і їх розмірів;
- д) усі надані відповіді вірні.

14. До принципів раціональної організації складського технологічного процесу належить:

- а) вибір прямого чи опосередкованого каналу збуту;
- б) планомірність і ритмічність;
- в) установлення структури і величини витрат по кожній складовій;
- г) організація виконання замовлень і поставку товарів;
- д) усі надані відповіді вірні.

15. До принципів раціональної організації складського технологічного процесу належить:

- а) вибір прямого чи опосередкованого каналу збуту;
- б) раціональна організація товарного потоку;
- в) установлення структури і величини витрат по кожній складовій;
- г) організація виконання замовлень і поставку товарів;
- д) усі надані відповіді вірні.

16. До принципів раціональної організації складського технологічного процесу належить:

- а) ефективне використання засобів праці;
- б) вибір прямого чи опосередкованого каналу збуту;
- в) установлення структури і величини витрат по кожній складовій;
- г) організація виконання замовлень і поставку товарів;
- д) усі надані відповіді вірні.

17. До принципів раціональної організації складського технологічного процесу належить:

- а) організація виконання замовлень і поставку товарів;
- б) вибір прямого чи опосередкованого каналу збуту;
- в) установлення структури і величини витрат по кожній складовій;
- г) механізація і автоматизація складських операцій;
- д) усі надані відповіді вірні.

18. До принципів раціональної організації складського технологічного процесу належить:

- а) організація виконання замовлень і поставку товарів;
- б) вибір прямого чи опосередкованого каналу збуту;
- в) установлення структури і величини витрат по кожній складовій;
- г) повне збереження властивостей товарів;
- д) усі надані відповіді вірні.

19. До принципів раціональної організації складського технологічного процесу належить:

- а) механізація і автоматизація складських операцій;
- б) ефективне використання засобів праці;
- в) раціональна організація товарного потоку;
- г) повне збереження властивостей товарів;
- д) усі надані відповіді вірні.

20. Приймання товарів здійснюється відповідно до правил, що містяться в інструкціях:

- а) «Про порядок приймання продукції виробничо-технічного призначення і товарів народного споживання по кількості»;
- б) «Про порядок приймання продукції виробничо-технічного призначення і товарів народного споживання в асортименті»;
- в) «Про порядок приймання продукції виробничо-технічного призначення і товарів народного споживання за якістю»;
- г) «Про порядок приймання продукції виробничо-технічного призначення і товарів народного споживання за часом надходження»;
- д) усі надані відповіді вірні.

21. Логістичні служби повинні проектувати відносно складських операцій:

- а) технологічні карти і графіки;
- б) наскрізні транспортно-технологічні схеми переробки вантажів по логістичному ланцюгу;
- в) узгоджені з постійними партнерами стандартні процедури;
- д) усі надані відповіді вірні.

22. Мета логістичної оптимізації технологічного процесу на будь-якому з складів ланцюга товароруку є:

- а) така його організація, яка здійснює формування каналів збуту;
- б) така його організація, яка ефективно здійснює маркетингові заходи;
- в) така його організація, яка визначає ефективність збуту;
- г) така його організація, яка забезпечує мінімум приведених витрат по ланцюгу в цілому;
- д) правильна відповідь не наведена.

Теми для рефератів:

1. Розміщення товарів на складі.
2. Основні технологічні процеси на складі.
3. Методи швидкого пошуку розміщених товарів на складі
4. Основні етапи приймання товарів на склад та відпуску товарів покупцям.

Література: [1-13; 15; 16; 18-25].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 16-17

Тема 9: Показники роботи складу

Навчальна мета заняття: поглибити і розширити знання здобувачів при вивченні стандартизації технологічних процесів на складі.

Кількість годин - 4 години.

Місце проведення – аудиторія коледжу

Методичні вказівки:

При вивченні теми слід пам'ятати, що логістична організація складських процесів передбачає розробку і використання стандартів підприємства на технологічні операції, включаючи вантажно-розвантажувальні роботи, приймання вантажів за кількістю і за якістю, комплектацію, зберігання, а також багато інші складські операції. Висока якість процесу можливо лише у випадку, якщо кожен його учасник чітко уявляє свою роль у ньому, а також дії, які він повинен здійснити в тій чи іншій ситуації.

Виникає необхідність формалізації процесів, чіткого опису алгоритму їх в спеціальних документах. Всі документи повинні мати єдину структуру, описи повинні бути послідовними, легко читаються, не допускають різночитань.

Стандартизація технологічних процесів на складах дозволяє скоротити час на навчання співробітників, допомагає вирішити проблему поділу і кооперації праці.

Міні-лексикон:

Технологічний процес; технологічна карта; технологічний графік; контролер; замовлення; завантаження, розвантаження; стандарт якості; інструкції; схеми.

План проведення заняття:

- I.** Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.
- II.** Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням, розв'язування контрольних тестових завдань.

Навчальні питання:

1. Розробка стандартних процедур складського процесу.
2. Технологічні карти. Технологічні графіки.
3. Мережеве планування складських процесів.
4. Технологічні планування складів.

5. Карти організації робочих місць персоналу складу.

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Характеристика робочої зони: зона розвантаження, приймання, основного зберігання.
2. Характеристика робочої зони: стелажного зберігання, штабельного зберігання.
3. Характеристика робочої зони: зона комплектації замовлення, зона відвантаження.
4. Розрахунок потреби підйомно-транспортних машин.
5. Поняття і види штрихового кодування.

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

1. До операцій зі стандартизації належать:
  - а) операції, що впливають на інфраструктуру підприємства;
  - б) операції, від якості виконання яких істотно залежить рівень сервісу;
  - в) операції, що впливають на належне використання технологічних приладів ;
  - г) правильна відповідь не наведена;
  - д) усі надані відповіді вірні.
2. До операцій зі стандартизації належать:
  - а) операції, що впливають на збереження матеріальних цінностей;
  - б) операції, від якості виконання яких істотно залежить рівень сервісу;
  - в) операції, від раціональності виконання яких істотно залежать витрати складу;
  - г) правильна відповідь не наведена;
  - д) усі надані відповіді вірні.
3. До операцій зі стандартизації належать:
  - а) операції, що впливають належне оформлення документів;
  - б) операції, від якості виконання яких залежить заробітна плата працівникам складу;
  - в) операції, від раціональності виконання яких істотно залежать витрати складу;
  - г) правильна відповідь не наведена;
  - д) усі надані відповіді вірні.
4. До операцій зі стандартизації належать:
  - а) операції, що впливають на збереження матеріальних цінностей;
  - б) операції, від якості виконання яких залежить строк зберігання товару;
  - в) операції, від раціональності виконання яких залежить якість обслуговування клієнтів;
  - г) правильна відповідь не наведена;
  - д) усі надані відповіді вірні.
5. Технологічні картки застосовуються:
  - а) при транспортуванні вантажів;
  - б) при транспортуванні пасажирів;

- в) в медицині;
- г) сільському господарстві;
- д) усі надані відповіді вірні.

6. Технологічні картки застосовуються:

- а) при транспортуванні вантажів;
- б) при транспортуванні пасажирів;
- в) в метрології;
- г) в будівництві;
- д) усі надані відповіді вірні.

7. Технологічні картки застосовуються:

- а) при сертифікації;
- б) при стандартизації;
- в) в машинобудуванні;
- г) в метрології;
- д) в медицині.

8. Технологічні картки застосовуються:

- а) при сертифікації;
- б) при стандартизації;
- в) у діяльності ресторанів та кафе;
- г) в метрології;
- д) усі надані відповіді вірні.

9. Технологічні картки застосовуються:

- а) в магазинах роздрібної торгівлі;
- б) у діяльності перукарень;
- в) при сертифікації;
- г) в метрології;
- д) усі надані відповіді вірні.

10. Технологічні картки застосовуються:

- а) в лісовому господарстві;
- б) у діяльності перукарень;
- в) у сфері освіти;
- г) у податковому плануванні;
- д) усі надані відповіді вірні.

11. Технологічні картки застосовуються:

- а) в метрології;
- б) при сертифікації товарів, послуг;
- в) при перевезенні вантажу;
- г) при стандартизації;
- д) правильна відповідь не наведена.

12. До процедур, що підлягають стандартизації на складах не належить:

- а) розвантаження і приймання продукції на склад;
- б) підготовка замовлення;
- в) контроль і завантаження замовлення;
- г) визначення капіталомісткості спорудження;
- д) усі надані відповіді вірні.

13. До процедур, що підлягають стандартизації на складах не належить:

- а) капіталовкладення в складський процес обробки вантажу;
- б) підготовка замовлення;
- в) контроль і завантаження замовлення;
- г) інвентаризація;
- д) усі надані відповіді вірні.

14. До процедур, що підлягають стандартизації на складах не належить:

- а) передача змін;
- б) комерційна експлуатація транспортного засобу;
- в) контроль і завантаження замовлення;
- г) інвентаризація;
- д) усі надані відповіді вірні.

15. До процедур, що підлягають стандартизації на складах не належить:

- а) передача змін;
- б) доступ на територію складу;
- в) контроль і завантаження замовлення;
- г) інвентаризація;
- д) правильна відповідь не наведена.

16. Технологічна картка до знань має додаткові матеріали для перевірки знань, такі як:

- а) тестові завдання;
- б) завдання для індивідуальної роботи;
- в) питання для самоконтролю;
- г) інструкції, алгоритми, опорні схеми;
- д) усі надані відповіді вірні.

17. Технологічна картка до знань має додаткові матеріали для перевірки знань, такі як:

- а) категорії оцінювання;
- б) завдання для індивідуальної роботи;
- в) питання для самоконтролю;
- г) інструкції, алгоритми, опорні схеми;
- д) усі надані відповіді вірні.

18. За структурою технологічні картки не використовуються, як:

- а) типові;

- б) текстові;
- в) табличні;
- г) комбіновані;
- д) усі надані відповіді вірні.

19. За структурою технологічні картки використовуються, як:

- а) у вигляді схем, алгоритмів;
- б) текстові;
- в) табличні;
- г) комбіновані;
- д) усі надані відповіді вірні.

20. За структурою технологічні картки не використовуються, як:

- а) у вигляді схем, алгоритмів;
- б) індивідуальні;
- в) табличні;
- г) комбіновані;
- д) усі надані відповіді вірні.

21. Графічне зображення процесів, виконання яких необхідно для досягнення однієї або декількох цілей, із зазначенням взаємозв'язків між цими процесами - це:

- а) технологічні картки;
- б) мережева модель;
- в) логістичний ланцюг;
- г) логістичний канал;
- д) правильна відповідь не наведена.

Теми для рефератів:

1. Організація робочих місць на складі.
2. Основні спеціальності робітників складу, їх характеристика
3. Складське обладнання.
4. Основні складські процедури.

***Література:** [1-13; 15; 16; 18-25].*

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 18-19

Тема 10: Організація складських процесів з елементами логістики

Навчальна мета заняття: поглибити і розширити знання здобувачів відносно методики організації складських процесів на складах, з метою їх оптимізації та мінімізації приведених витрат.

Кількість годин - 4 години.

Місце проведення – аудиторія коледжу

Методичні вказівки:

При вивченні теми слід пам'ятати, що функціонування всіх складових логістичного процесу потрібно розглядатися у взаємозв'язку і взаємозалежності. Такий підхід дозволяє не лише чітко координувати діяльність служб складу, але і є основою планування та контролю за просуванням вантажу на складі з мінімальними витратами.

Відповідно до принципової схеми технологічного процесу і з метою чіткої організації робіт складаються технологічні карти, які розроблюються відповідно до конкретних умов складу.

Міні-лексикон:

Технологічний процес; технологічна карта; технологічний графік; постачання; комплектація; упакування; розукрупнення; консолідація; завантаження, вивантаження.

План проведення заняття:

- I.** Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.
- II.** Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням, розв'язування контрольних тестових завдань.

Навчальні питання:

1. Характеристика складських операцій.
2. Надходження вантажів на склад.
3. Вхідний контроль поставок товарів на складі.
4. Використання методу Парето для прийняття рішення про розміщення товарів на складі.
5. Відбір асортименту за замовленням оптових покупців.
6. Відвантаження товарів зі складів.

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Документообіг складу.
2. Вимоги, що пред'являються законодавством до складів.
3. Структура обслуговуючого персоналу складу.
4. Вимоги до персоналу складу.
5. Ризики, пов'язаних з старінням запасів на складі

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

1. Послідовне комплектування окремих замовлень на складах здійснюється:
  - а) способом одночасного комплектування товарів однієї номенклатури з дальнім розсортуванням за окремими замовленнями;
  - б) способом відбору товарів у асортиментному розрізі за номенклатурними позиціями.
2. Для вдосконалення організації відпуску товарів на оптових базах або великих складах організовують:
  - а) служби маркетингу;
  - б) диспетчерські служби;
  - в) планово-економічні служби;
  - г) транспортні служби.
3. Відпуск товарів зі складу може здійснюватися у таких формах:
  - а) відпуск товарів представникові одержувача на складі;
  - б) централізована доставка товарів у роздрібну торговельну мережу;
  - в) відвантаження товарів немісцевим одержувачам залізничним, автомобільним або іншим магістральним транспортом;
  - г) міжскладський відпуск товарів;
  - д) усі наведені відповіді вірні.
4. До комплексу операцій з відбору та відпуску товарів зі складу оптового торговельного підприємства належать:
  - а) упакування товарів, пломбування й маркування укрупнених вантажних одиниць;
  - б) знайомлення та опрацювання документів (відбіркових листів, замовлень та ін.) з вимогами на відбір та відпуск товарів зі складу;
  - в) дештабелювання товарів;
  - г) переміщення товарів до місця формування відвантажуваної партії;
  - д) усі наведені відповіді вірні.
5. До комплексу операцій з відбору та відпуску товарів зі складу оптового торговельного підприємства належать:
  - а) відбір товарів з місць зберігання;
  - б) переміщення товарів у зону комплектування замовлень покупців;
  - в) товарну обробку й сортування;
  - г) комплектування замовлень і укладання товарів у тару або укрупнену вантажну одиницю;
  - д) усі наведені відповіді вірні.
6. Головною перевагою штабельного способу укладання товарів на зберігання є:
  - а) підвищення надійності зберігання вантажу та безпечність проведення складських робіт за рахунок стійкості вантажних одиниць і самого обладнання;
  - б) максимальне використання площі та об'єму;

- в) можливість автоматизації вантажопереробки внаслідок фіксації вантажу;
- г) ефективніше використання місткості складу за рахунок збільшення висоти укладання товарів;
- д) усі наведені відповіді вірні.

7. Головною перевагою стелажного способу укладання товарів на зберігання є:

- а) підвищення надійності зберігання вантажу та безпечність проведення складських робіт за рахунок стійкості вантажних одиниць і самого обладнання;
- б) максимальне використання площі та об'єму;
- в) можливість автоматизації вантажопереробки внаслідок фіксації вантажу;
- г) ефективніше використання місткості складу за рахунок збільшення висоти укладання товарів;
- д) усі наведені відповіді вірні.

Теми для рефератів:

1. Основні принципи вибору оптимальної кількості складів.
2. Аналіз діяльності складського господарства.
3. Контроль за збереженням складської продукції.
4. Контроль складської діяльності.

***Література:** [1-13; 15; 16; 18-25].*

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 20

Тема: Контрольна робота

Навчальна мета заняття: перевірити знання здобувачів вищої освіти по результатам вивчення тем 1-10

Кількість годин - 2 години.

Місце проведення – аудиторія коледжу.

План проведення заняття:

I. Проведення контрольної роботи

II. Порядок проведення основної частини заняття: тестові та практичні завдання наведені у комплекті навчально-методичного забезпечення «Контрольні роботи»

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

3 Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна література:

1. Горбенко О. В. Логістика : навч. посіб. / О. В. Горбенко. – Київ : Знання, 2014. – 315 с.
2. Гурч Л.М. Логістика: навч. посіб. – К. : ГП «Видавничий дім «Персонал», 2008. – 560 с.
3. Гуторов О.І., Лебединська О.І., Прозорова Н.В. Логістика: навч. посіб. — Харків: Міськдрук, 2011. — 322 с.
4. Дикань В. Л. Основи логістичної інтеграції при формуванні логістичних систем через утворення територіально-промислового кластера. Українські залізниці. №9. 2014. С. 22-26.
5. Кислий В. М., Біловодська О. А., Олефіренко О. М., Соляник О. М.: навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 360 с.
6. Крикавський Є.В. Економіка логістики / О.А. Похильченко // Навчальний посібник – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014р. – 637с.
7. Крикавський Є.В. Логістика для економістів. Підручник – 2-е видання – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 476 с.
8. Крикавський Є.В. Логістика і управління ланцюгом поставок / Крикавський Є.В., Похильченко О.А., Фертш М. // Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. – 514 с.
9. Логістика: навчальний посібник для студентів галузі знань 0306 "Менеджмент і адміністрування" всіх форм навчання / К. В. Мельникова, Т. О. Колодізева та ін.; за заг. ред. докт. екон. наук, професора Ястремської О. М. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 272 с
10. Матеріальні потоки у логістиці промислового підприємства Монографія / Є. В. Крикавський, Н. М. Васильців, В. А. Фалович. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. 252 с.
11. Окландер М.А., Логістика: навч. посіб. - навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2018. – 346 с.
12. Транспортна логістика. Навчальний посібник Ігор Смірнов, Тетяна Косарева, видавничий центр навчальної літератури, 2018. 224с.

Допоміжна література:

13. Короленко Н. В. Управління якістю логістичних процесів на підприємствах: інтегральна парадигма. Ефективна економіка. 2013. № 3. С. 18–21.
14. Курант Т. І. Трансформація взаємовідносин споживача та виробника у глобальних логістичних мережах: автореферат дисертації на здобуття наук. ступеня кандидата економічних наук: 08.00.02; ТНЕУ. Тернопіль: [б. в.], 2015. 20 с.
15. Пономаренко В. С., Таньков К. М., Лепейко Т. І. Логістичний менеджмент: Підручник / В. С. Пономаренко, К. М. Таньков, Т. І. Лепейко. За ред. д-ра екон. наук, проф. В. С. Пономаренка. Х.: ВД «ІНЖЕК», 2010. 440 с.

16. Руденко Г. Р. Аналіз логістичних послуг в Україні. Бизнес-информ. 2011. № 8. С. 63– 65.
17. Шевців Л. Ю. Логістичні витрати підприємства: формування та оцінювання: [монографія]. Львів: НУ «Львівська політехніка», 2011. 244 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

18. Потенціал підприємства: формування та оцінка. URL: [http:// www.refine.org.ua/pageid-5425-3.html](http://www.refine.org.ua/pageid-5425-3.html);
19. Нікшич С. М. Оптимізація логістичних витрат у сфері управління хімічним підприємством. URL: [http://ena.lp.edu.ua:8080/ bitstream/ntb/2762/1/40.pdf](http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/2762/1/40.pdf);
20. <http://www.infanata.org/index.php> бібліотека літератури.
21. <http://www.ladoshki.com/?books&group=32> література з економіки